

HIŠA EVROPSKE ZGODOVINE – OSNOVNI PODATKI

Vsebina: Evropska zgodovina zlasti 19. in 20. stoletja s posebnim poudarkom na evropskem povezovanju ter z retrospektivnimi vpogledi in podrobnejšimi tematskimi pregledi procesov in dogodkov v stoletjih pred tem.

Otvoritev: 6. maj 2017

Zgodovinski pristop: Hiša evropske zgodovine želi ponuditi nadnacionalni pregled evropske zgodovine, pri tem pa upoštevati njeno raznolikost ter številne razlage in pojmovanja. Prispevati želi k razumevanju evropske zgodovine, tudi v širšem svetovnem okviru, ter spodbuditi razpravo o Evropi in procesu evropskega povezovanja. Glavni temi stalne razstave sta evropska zgodovina 19. in 20. stoletja in zgodovina evropskega povezovanja, postavljeni v širši zgodovinski okvir, dopolnjujejo pa ju nasprotujoče si in skupne izkušnje Evropejcev skozi zgodovino.

Cilji: Hiša evropske zgodovine želi med muzeji postati vodilna ustanova o nadnacionalnih pojavih, ki so sooblikovali našo celino. Zgodovino razlaga z vseevropskega vidika, zato lahko združuje in primerja skupne izkušnje in njihove različne razlage. Spodbuditi želi, da bi po vsej Evropi spoznavali tudi nadnacionalni pogled.

Lokacija: Eastmanova zgradba v Leopoldovem parku v osrčju Evropske četrti v Bruslju. Za preureditev in razširitev zgradbe je poskrbel mednarodni konzorcij Atelier d'architecture Chaix & Morel & associés (Francija), JSWD Architekten (Nemčija) in TPF (Belgija). Stalno razstavo je zasnovalo špansko podjetje Acciona Producciones y Diseño, produkcijo pa je prevzelo belgijsko podjetje Meyvaert Glass Engineering.

Jeziki: vsebina stalne razstave je obiskovalcem na voljo v 24 jezikih, preostale vsebine pa v najmanj 4 jezikih.

Odpiralni čas in pogoji: Hiša evropske zgodovine je odprta vse dni v tednu od 10. do 18. ure razen ponedeljka, ko je odprta od 13. do 18. ure. Vstop prost. Zaprta je 1. januarja, 1. maja, 1. novembra ter 24., 25. in 31. decembra.

Prostori za obiskovalce: okrepčevalnica, trgovina, avditorij, študijski prostori.

Kaj ponuja: stalno razstavo z eksponati, zbranimi iz več kot 200 muzejev in zbirk iz vse Evrope in drugod, občasne razstave, izobraževalne programe, prireditve za lokalne obiskovalce in širšo publiko, publikacije in vrsto spletnih informacij.

Ciljne skupine: vsakdo, ki se zanima za Evropo in njeno zgodovino; posebno predznanje ni potrebno. Za posebne ciljne skupine, kot so mladi, družine in šole, smo pripravili posebno informativno gradivo.

Razstavni prostor: 4000 m² za stalno razstavo, 500 m² za občasne razstave.

Stalna razstava: kronološko, a tudi tematsko prikazuje evropsko politično, gospodarsko, družbeno in kulturno zgodovino. Glavni poudarek stalne razstave je evropska zgodovina 19. in 20. stoletja z retrospektivnimi pogledi na starejše procese in dogodke, ki so pomembno vplivali na razvoj celine. Poseben poudarek je namenjen zgodovini evropskega povezovanja.

Občasna razstava: v program Hiše evropske zgodovine je vsako leto vključena občasna razstava, ki lahko obširneje in bolj poglobljeno predstavi posamezne teme in obdobja stalne razstave. Pri tem svoje vsebine popestri, preobrazi in prikaže v inovativnih razstavnih oblikah, da pritegnejo različno občinstvo. Tako kot pri stalni razstavi je tudi pri občasni uporabljen nadnacionalni in interdisciplinarni pristop.

Doživetje za obiskovalce: obiskovalci lahko evropsko zgodovino odkrivajo v svojem ritmu in tako poglobljeno, kot sami želijo. Če jih katera tema še posebej pritegne, jo lahko podrobneje raziščejo. Razstava sledi najširšemu naboru sodobnih muzejskih orodij in metod, z večplastno predstavitvijo vsebine pa prav vsakemu obiskovalcu omogoča njemu prilagojeno raven in ritem. Doživljanje je zato raznoliko, saj se obiskovalec sprehaja skozi pestro zasnovana vzdušja in prostore, spreminjata pa se tudi kompleksnost in interaktivnost postavitve. Razstavne vsebine med seboj povezujejo ponavljajoči se elementi.

Stroški: za razvoj projekta je bilo potrebnih približno 55,4 milijona evrov, kamor so vključeni stroški za spremembo namembnosti, razširitev in obnovo zgradbe ter pripravo in postavitve stalne in prve občasne razstave, pa tudi za vzpostavitev muzejske zbirke.

Osebjje: vsebino razstave je zasnovala interdisciplinarna akademska projektna skupina (sestavljajo jo zgodovinarji, muzealci, strokovnjaki za učne vsebine in administrativno osebje iz 18 različnih držav članic). Za arhitekturni razvoj in infrastrukturo je skrbela interdisciplinarna skupina, ki je spremljala vsa gradbena in pripravljala dela.

Financiranje: zagonske stroške je kril Evropski parlament.

Upravni organi: razvoj projekta nadzirata in o njem svetujeta kuratorij in akademski odbor.

Kuratorij: nadzoruje in sprejema odločitve o temeljnih vprašanjih projekta. Vodi ga nekdanji predsednik Evropskega parlamenta dr. Hans-Gert Pöttering.

Akademski odbor: vodi ga zgodovinar prof. dr. Oliver Rathkolb, sestavljajo pa ga univerzitetni profesorji in strokovnjaki iz mednarodno priznanih muzejev. Akademski odbor svetuje akademski projektni skupini Hiše evropske zgodovine o vseh zgodovinskih in muzeoloških vprašanjih.

Vprašanja in odgovori o projektu

Zakaj Hiša evropske zgodovine?

Desetletja dolg proces, s katerim se je izoblikovala Evropska unija, je močno vplival na to, kako so evropske države danes organizirane in kako se upravljajo. Vseeno pa doslej še ni bilo muzeja, ki bi ta proces umestil v širši zgodovinski okvir ter povezoval in vzporejal raznolike izkušnje evropskih držav in narodov.

Generacija, ki je doživela tragedije 20. stoletja in potem gradila Evropske skupnosti, se poslavlja. Zato je zdaj pravi čas, da prikažemo razvoj evropskega povezovanja na način, ki bo razumljiv širši javnosti, da pojasnimo glavne zgodovinske dogodke, kaj jih je spodbudilo in kaj je bil njihov namen. Na ta način bodo prihodnje generacije razumele, kako, zakaj in kdaj se je razvila današnja Unija. Razvijati in krepiti zavest o kulturni dediščini je še posebej pomembno v času krize, saj ne smemo pozabiti, da mirnega sodelovanja ni mogoče jemati za nekaj samoumevnega.

Prav zato je Evropski parlament odprl Hišo evropske zgodovine, ki bo državljanom ponudila priložnost za razmislek o zgodovinskem dogajanju in njegovem pomenu za sedanost. Parlament je prepričan, da je muzej lahko prostor za razpravo in razumevanje današnjega dogajanja, saj gradi na zgodovinskih koreninah in izkušnjah.

Kaj je namen Evropske hiše zgodovine?

Naš muzej je forum za učenje, razmislek in razpravo, njegova vrata so odprta obiskovalcem vseh generacij in iz vseh okolij. Naša prva naloga je pomagati razumeti, kako kompleksna je evropska zgodovina, ter spodbuditi k izmenjavi zamisli in ponovnemu razmisleku o že izoblikovanih predstavah.

Zgodovina Evrope je predstavljena tako, da je v ospredju večplastnost pogledov in razlag. Ohraniti želimo spomine, ki nas povezujejo, a tudi delijo. Zbiramo in prikazujemo temelje evropskega povezovanja in zgodovino tega dogajanja. Čeprav gre za projekt Evropskega parlamenta in del njegove ponudbe za obiskovalce, smo akademsko neodvisna ustanova.

Naša zbirka, razstave in programi so nadnacionalni, zato ponujajo presenetljivo in navdihujočo izkušnjo. S sodelovanjem in partnerstvi želimo pri razpravah, razstavah in spoznavanju zgodovine okrepiti evropsko razsežnost. Smo prostor za srečanja in pogovor in s svojim mnogostranskim razlaganjem preteklosti gradimo mostove do vprašanj, ki so pomembna tudi za sodobno Evropo.

Katera so vodilna načela tega projekta?

Že od začetka je vodilo projekta spodbuditi poznavanje evropske zgodovine in na odprt, navdihujoč način izostriti zavedanje o raznolikosti evropskega spomina. Osnovni pogoj za dosego zastavljenega cilja je bila akademska neodvisnost in mednarodna sestava projektne skupine. Vanjo so bili prav za ta projekt izbrani zgodovinarji in muzealci iz vse Evrope. Projektna ekipa je razstavno vsebino zasnovala tako, da bi se v njej pravično odražala raznolikost evropske zgodovine – in njenih razlag.

Za akademsko točnost in ustreznost razstavne vsebine skrbi visoki svetovalni odbor (akademski odbor), v katerem so mednarodno priznani zgodovinarji in muzeologi.

Kje je Hiša evropske zgodovine?

Hiša evropske zgodovine ima svoje prostore v Eastmanovi zgradbi v Leopoldovem parku blizu evropskih institucij. Eastmanova zgradba je bila leta 1935 zgrajena kot zobna klinika za otroke iz revnejših družin. Gradnjo je z donacijo finančno omogočil izumitelj fotoaparata Kodak, ameriški poslovnež George Eastman. Za preureditev stavbe za razstavne namene je bil objavljen arhitekturni natečaj, na katerem je zmagala skupina, ki jo sestavljajo arhitekturni studii Chaix & Morel et associés iz Francije, JSWD Architekten iz Nemčije in TPF iz Belgije. Njihov načrt je vseboval prenavo pročelja, kjer se je ohranil zgodovinski videz zgradbe, in sodoben prizidek na prvotnem dvorišču zgradbe in na strehi.

Kako se je projekt razvijal?

Zamisel o Hiši evropske zgodovine je leta 2007 v svojem nastopnem govoru predstavil tedanji predsednik Evropskega parlamenta dr. Hans-Gert Pöttering. Leto kasneje je projekt dobil prvo konceptualno podobo, ki jo je pripravila skupina uglednih zgodovinarjev in muzejskih strokovnjakov iz več evropskih držav. V njihovih „Konceptualnih temeljih Hiše evropske zgodovine“ je ta predstavljena kot sodoben razstavni, dokumentacijski in informacijski center, v katerem se odražajo najnovejši trendi v muzeološkem razmišljanju.

Izbor in zaposlovanje članov akademske projektne skupine je steklo januarja 2011. Skupina, v kateri so sodelavci iz vse Evrope, je nato postopoma opredelila vizijo in poslanstvo novega muzeja, zasnovala je muzejsko pripoved stalne razstave in opredelila različna področja, kot so politika glede obiskovalcev, občasne razstave in pridobivanje razstavnih predmetov. Skupini je pri delu ves čas svetoval akademski odbor, ki je tudi potrjeval rezultate njenega dela. Vse pomembne odločitve je potrdilo predsedstvo Parlamenta (predsednik in 14 podpredsednikov).

Kakšna je razstavna pripoved muzeja?

Stalna razstava se osredotoča na glavne pojave in procese, skozi katere se je v zgodovini izoblikovala današnja Evropa. Poudarek je na raznolikosti izkušenj, zavedanja in razlag, povezanih s tem razvojem.

Razstava ne predstavlja zgodovine posameznih držav in regij Evrope, temveč se osredotoča na evropske pojave. Akademski projektna skupina je sledila trem merilom: izbrani dogodek ali ideja je nastal v Evropi, se je po njej razširil in je še vedno relevanten. Na osnovi teh meril je projektna skupina izluščila šest osrednjih tem z veliko dodatnimi področji in podpodročji. Ponekod stalna razstava sega celo čez meje Evropske unije.

Evropska zgodovina je resda kompleksna, raznolika in sestavljena iz številnih koščkov, vseeno pa vsebuje številne podobnosti in sorodne izkušnje. Prikazati nekatere izmed njih je namen stalne razstave. Ta se začne s starodavnim mitom o Evropi in biku ter njegovimi spreminjajočimi se razlagami. Sledijo najpomembnejši dejavniki evropske dediščine, ki so korenito vplivali na podobo Evrope, njihove posledice pa so vidne še danes.

Si Hiša evropske zgodovine prizadeva ustvariti evropsko identiteto?

Na področju kulturnih študij sproža največ razprav prav pojem identitete. V povezavi z delovanjem muzejev je ta pojem spodbudil nastanek obsežne literature in številnih razmišljanj. Splošno sprejete opredelitve tega, kaj naj bi bila evropska identiteta, ni. Pojem je veliko preozek in preveč statičen, da bi ga lahko uporabili kot osnovo Hiše evropske zgodovine. Če bi ponujala nekakšen vnaprej določen koncept evropske identitete, bi to zgolj onemogočalo razpravo. Hiša evropske zgodovine pa, prav nasprotno, stremi k temu, da bi sprožila obsežno večstransko razmišljanje o tem izredno zanimivem in aktualnem vprašanju. Zato ne želi dajati dokončnih odgovorov, ampak spodbuditi javno razpravo o evropskem spominu in zavesti.

Ali bo Hiša evropske zgodovine nadomestila nacionalne zgodovine?

Hiša evropske zgodovine ni zgolj povzetek nacionalnih zgodovin niti jih ne skuša nadomestiti. Je nekakšen rezervoar evropskih spominov, kjer so zbrane izkušnje in razlage v vsej njihovi raznolikosti, nasprotjih in protislovjih. Predstavitev zgodovine v njej je prej kompleksna kot enotna, prej raznolika kot enovita, prej kritična kot odobravalna.

Kje se začne muzejska pripoved?

Stalna razstava Hiše evropske zgodovine se kot središčna točka novega muzeja osredotoča na evropsko zgodovino od 19. stoletja do danes. V nekaterih delih poseže še dlje v zgodovino, vse do antičnih časov in srednjega veka, da bi pojasnila temeljne značilnosti evropske kulture in civilizacije, s tem pa obiskovalcem omogočila boljše razumevanje sedanosti.

Stalna razstava se začne s predstavitvijo mita Evrope in tem, kako se je skozi zgodovino spreminjalo geografsko pojmovanje celine, ter z razmišljanjem, kaj bi lahko bila evropska dediščina. Razstava se osredotoča na evropsko zgodovino 19. in 20. stoletja s posebnim poudarkom na zgodovini evropskega povezovanja.